

Lappeenrannan kaupungin asiantuntijalausunto sivistysvaliokunnalle hallituksen esitykseen eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi

1. Johdanto

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen keskeisinä tavoitteina on kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut kaikille Suomessa asuville sekä parantaa näiden palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Uudistuksen tavoitteena on myös turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin, kuten väestön ikääntymiseen ja huoltosuhteen heikkenemiseen, ja hillitä osaltaan julkisen talouden kustannusten kasvua.

Lappeenrannan kaupunki toteaa yleisellä tasolla sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen tavoitteiden olevan asianmukaisia ja kannatettavia. Alueelliset olosuhteet ja toimintaympäristö vaihtelevat huomattavasti, mikä on huomioitava uudistuksen toteuttamisessa. Etelä-Karjalan maakunta on ollut edelläkävijä maakunnallisen sote-palvelutuotannon järjestämisessä. Lappeenrannan kaupunki pyytää Eduskunnan sivistysvaliokuntaa huomioimaan asiantuntijalausunnossa esitetyt maakunnallisen toimintamallin kokemukset suhteessa esitettyyn lainsäädäntöön. Lappeenrannan kaupungin asiantuntijalausunnossa keskitytään erityisesti opetuksen järjestäjän ja sosiaali- ja terveystalvelujen järjestäjän yhdyspinnan toimivuuden kannalta kriittisiin näkökulmiin.

2. Taustaa

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelu, Eksote, on vastannut sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisestä Etelä-Karjalan alueella jo kymmenen vuoden ajan vuodesta 2010. Etelä-Karjalan kunnat ovat vastanneet toiminnan rahoittamisesta ja omistajaohjauksesta. Lakiesityksessä sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisvastuu ja myös merkittävä osa hyvinvoinnin

ja terveyden edistämisen tehtävistä siirtyy maakunnallisille hyvinvointialueille, joiden rahoittamisesta vastaa valtio. Tämä muuttaa merkittävästi nykyistä toimintamallia, jossa kunnat ovat vastanneet myös sosiaali- ja terveystalvelujen rahoittamisesta. Osittamalla rahoitusta esimerkiksi sivistystoimen ja sosiaali- ja terveystalvelujen yhdyspinnalla tapahtuvaan kehittämistyöhön on pystytty käynnistämään käytännön työn kannalta kriittisissä toimintamalleja esimerkiksi kasvuympäristössä tehtävään lasten- ja nuorten psykososiaalisen tuen vahvistamiseksi. Hallituksen esityksen laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä mukaisesti hyvinvointialueilla on tulevaisuudessa vastuu asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamisesta kokonaisuuksiksi. Hyvinvointialueet ovat osaltaan myös vastuussa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujaan yhteensovittamisesta muiden toimijoiden palvelujen kanssa muun muassa kunnallisten palveluiden. Rahoitusmallin muutos muuttaa väistämättä myös neuvotteluasemaa. Kunnilla tulee jatkossakin olla tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa yhteisiin kehittämishankkeisiin ja painotuksiin.

Etelä-Karjalan kunnilla on käytännön kokemusta maakunnallisesta sosiaali- ja terveystalvelujen ja kunnan perustoimintojen yhdyspintatyöstä. Hallituksen esityksen mukaisesti hyvinvointialueet vastaisi oppilas- ja opiskeluterveydenhuollon kokonaisuudesta myös kuraattori- ja psykologipalveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki(1287/2013)). Etelä-Karjalassa on maakunnallisesta oppilas- ja opiskeluhuollon järjestämisestä jo yli 10 vuoden kokemus. Sekä Eksote että kunnat ovat olleet malliin erittäin tyytyväisiä: moniammatillinen työ on syventynyt ja korostunut. Julkaisussa "Rajapinnoista yhdyspintoihin", Kehittämisaioite kunnan ja maakunnan yhteistyöstä, Kuntaliitto 2016, sivun 27 kokemuspuheenvuorossa on kuvattu kokemuksia oppilashuollon maakunnallisesta järjestämisestä sekä Eksoten että kuntien näkökulmasta. Lappeenrannan kaupungin kokemuksen mukaan opiskeluhuollon kuraattorien ja psykologien kytkeytyminen koulu- ja oppilaitosyhteisöihin sekä yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttaminen voidaan varmistaa työntekijöiden hallinnollisesta sijoittumisesta riippumatta. Opiskeluhuollon palvelujen sijoittuminen kokonaisuudessaan hyvinvointialueille mahdollistaa myös yhteisöllisen opiskeluhuollon ja ennaltaehkäisevän työotteen vahvistamisen ja kehittämisen yhtenä kokonaisuutena.

3. Lappeenrannan kaupungin keskeiset huomiot lainsäädännöstä

3.1. Esitys laiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä

2 luku Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen 8 § Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu

Hyvinvointialue vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä alueellaan ja on järjestämisvastuussa asukkaidensa sosiaali- ja terveydenhuollosta. Lappeenrannan kaupungilla järjestämisvastuun siirrosta on jo hyviä kokemuksia ja sosiaali- ja terveyspalvelujen yhdyspintaan on muodostunut pitkälti toimivat yhdyspinnat. *Lappeenrannan kaupunki pitää järkevänä, että tulevilla hyvinvointialueilla on järjestämisvastuu sosiaali- ja terveyspalvelujen kokonaisuudesta substanssilainsäädännön mukaisesti.*

2 luku Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen

7 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointialueella

10 § Asiakkaiden palvelujen yhteensovittaminen

Hyvinvointialueella on vastuu asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamisesta kokonaisuuksiksi. Lisäksi hyvinvointialueen on osaltaan yhteen sovitettava sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujaan kunnallisten ja valtion palvelujen kanssa (10§). *Lappeenrannan kaupungin kokemuksen mukaan sivistys- ja sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteisiä käyttäjiä ovat erityisesti lapset, nuoret ja perheet. Näiden matalan kynnyksen palveluiden integraatiosta ja sujuvuudesta eli palvelujen yhteensovittamisesta yli hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspinnan tulee huolehtia jatkossakin. Yhteisillä asiakaspinnoilla toimivat palvelut tarvitsevat tuekseen selkeät yhteistyörakenteet ja tiedonkulun, seurannan ja arvioinnin kunnan ja hyvinvointialueen välille.*

Lakiehdotuksissa kuntien ja hyvinvointialueiden välisiin yhteistyömuotoihin tai -rakenteisiin viitataan, mutta yhteistyökäytäntöihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Lakiesityksen mukaan hyvinvointialueen on neuvoteltava vähintään kerran vuodessa yhdessä alueensa kuntien sekä muiden hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta. (6§). *Toimiva yhteistyö tulevien hyvinvointialueiden ja kuntien kesken on kriittistä väestön hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamiseksi ja päällekkäisen työn*

välttämiseksi. Lappeenrannan kaupunki esittää, että hyvinvointialueiden ja kuntien neuvottelumenettelylle tulisiikin luoda esitystä vahvemmat raamit ja seurantaehdot ja noudattaa näiltä osin samaa rytmiä kuin valtion ja hyvinvointialueiden neuvotteluissa. Ilman vahvaa lainsäädännön velvoitetta tai ohjausta on vaarana, että hyvinvointialueiden ja kuntien väliset neuvottelut ja sen seuranta ja arviointi jäävät paikallistasolla nimelliseksi ja kunnilla ei ole tosiasiallista mahdollisuutta vaikuttaa esim. oppilas- ja opiskeluhuollon palvelujen kehittämiseen ja resurssointiin. Tämä voidaan turvata korostamalla lainsäädännössä jo olevien toimivien valtuustotason suunnitelmien asemaa yhteisenä sitovana sopimuksena. Tällaisia ovat esimerkiksi maakunnallinen/ alueellinen hyvinvointisuunnitelma (Kuntalaki 17.3.1995/365/1§ ja Terveystieteidenhuoltolaki 1326/2010/12§) ja Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (Lastensuojelulaki (417/2007/12 § ja Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013/12 §). Nämä tulee jatkossa sitoa vahvemmin kuntien ja hyvinvointialueiden palveluiden yhteensovittamiseen sopimiseen, seurantaan ja arviointiin.

Käytännössä sivistys- ja sosiaali- palvelujen välistä yhteistyötä tehdään organisaatioiden eri tasoilla lastensuojelulain mukaisen valtuustokausittaisen strategisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatimisesta aina yksittäisen tukea tarvitsevan lapsen palvelujen suunnittelemiseen ja toteuttamiseen. Etelä-Karjalassa rakenteet ovat jo muotoutuneet toimiviksi. Esimerkiksi Etelä-Karjalaan maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistelusta on vastannut jo vuosia Eksoten alainen sosiaalitoimi yhteistyössä alueen kuntien ja järjestöjen kanssa ja sen toimeenpanosta ja seurannasta on vastannut maakunnallinen Lapsi- ja perhepalveluiden LAPE-työryhmä. *Alueille jo muodostuneita hyviä rakenteita tulisi vahvistaa ja yhteistä työtä ja ymmärrystä tukea vahvemmin uudistuksen ollessa jo nyt käynnissä. Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) rahoitus on jäänyt Tulevaisuuden sote-keskuksen kehittämistyön varjoon. Yhteistyörakenteiden vahvistamiseen tulee jatkossakin löytyä resurssia ja tahtoa.*

3.2. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

Hyvinvointialue, jonka alueella oppilaitos sijaitsee, vastaa opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevien oppilaitosten opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta. Lappeenrannan kaupungin kokemuksen mukaan on hyvä, että maakunnallinen toimija vastaa oppilas- ja opiskeluhuollon kokonaisuudesta mukaan luettuna psykologi- ja kuraattoripalvelut. Etelä-Karjalassa on ollut haasteita etenkin psykologien rekrytoinnissa. Maakunnallisella toimijalla on mahdollisuus turvata alueellisesti yhdenvertainen palvelurakenne yksittäisiä kuntia paremmin. Oppilas- ja opiskeluhuollon kokonaisuuden ja erityisesti asiakkaiden näkökulmasta on varmistettava saumaton yhteistyö kuntien sivistys-, liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotoimeen. Lappeenrannan kaupungin näkemyksen mukaan hyvinvointialueilla tulee olla mahdollisuus arvioida yhteistyössä alueen kuntien kanssa omista lähtökohdistaan, mikä on kustannustehokkain ja alueen asukkaiden palvelutarpeisiin parhaiten vastaava yhdyspinnoille muodostuva hallinnollinen palvelurakenne. Vastaavia yhdyspintoja kuin oppilas- ja opiskeluterveydenhuolto kuntien ja hyvinvointialueiden kesken tulee olemaan niin lapsi- ja perhe-, maahanmuutto- kuin vammaispalveluissa.

4. Kasvuymppäristössä tehtävä työ – käytännön kokemuksia

Opetussuunnitelman perusteet ohjaavat monialaista kasvuymppäristössä tehtävää työtä. Opetussuunnitelman perusteet edellyttävät, että opetussuunnitelmat laaditaan ja oppilashuolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus.

Opetussuunnitelman toimeenpano perusteiden edellyttämällä tavalla varmistaa rakenteet, jotka turvaavat toimivan ja yhtenäisen kokonaisuuden muodostumisen riippumatta siitä, mikä taho vastaa oppilashuollon palveluiden järjestämisestä.

Yhteiset työryhmät

Opetussuunnitelman perusteet edellyttävät, että opetustoimi ja sosiaali- ja terveystoimi sopivat yhdessä oppilashuollon ohjausryhmän, koulujen oppilashuoltoryhmien ja yksilökohtaisten oppilashuoltoryhmien toimintaperiaatteista.

Lappeenrannassa Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimi vastaa maakunnallisen opiskeluhoollon ohjausryhmän toiminnasta nimettyään sille puheenjohtajan ja maakunnan kuntien opetustoimet ovat nimenneet eri koulutusasteita edustavat viranhaltijat ryhmän jäseniksi.

Etelä-Karjalan maakunnallinen opiskeluhoollon ohjausryhmä käsittelee tarvittaessa myös muita kuin oppilas- ja opiskeluhooltoon liittyviä opetus- ja sosiaali- ja terveystoimen yhdyspintoihin kuuluvia asioita. Tämä on opetuksen järjestäjien näkökulmasta sujuva tapa ehdottaa Eksoten kanssa käsiteltäväksi esimerkiksi maakunnallisen sairaalaopetuksen järjestämiseen liittyviä asioita tai vaikeimmin vammaisten lasten opetuksen järjestämiseen liittyviä asioita.

Eksote koordinoi näiden oppilas- ja opiskeluhoolltoa laajempien asioiden käsittelyä sosiaali- ja terveystoimin organisaatiossa ja opiskeluhoollon ohjausryhmällä ja siten myös maakunnan eri kunnilla säilyy ajan tasalla oleva kokonaiskäsitys vireillä olevista kehitysprosesseista.

Koulukohtaisten oppilashuoltoryhmien toiminnan suunnittelua ohjataan opetussuunnitelmaan perustuvan vuosittain laadittavan koulukohtaisen suunnitelman avulla. Suunnitelma sisältää muun muassa kuvauksen ryhmän monialaisesta kokoonpanosta, kokousaikataulusta ja toimintasuunnitelmasta.

Rehtorin johtama monialainen työryhmä käsittelee oppilaille tehtyjen hyvinvointikyselyiden tulokset (esim. koulun hyvinvointiprofiilit, kouluterveyskyselyt) ja laajojen terveystarkastusten luokkakohtaiset yhteenvedot sekä muut oppilashuoltoon ja hyvinvointiin liittyvät asiat.

Koulun oppilashuoltotyöryhmän toimintasuunnitelma sisältää kuvauksen yhteistyötahoista ja – muodoista, toiminnasta tiedottamiseen liittyvistä toimenpiteistä eri tahoille sekä kuvauksen eri tahojen osallistamisesta ryhmän toimintaan (oppilaat, huoltajat, koulun henkilökunta, yhteistyötahot ja muut tarvittavat tahot).

Lukuvuoden päättyessä oppilashuoltoryhmä arvioi toimintasuunnitelman toteutumista sekä merkitsee tiedoksi lukuvuoden aikana toteutuneet ojentamis- ja kurinpitotoimet. Koulukohtaisen oppilashuoltotyöryhmän toiminta on luonteeltaan vahvasti monialaista, ennaltaehkäisevää yhteisöllistä oppilashuolltoa.

Yksilö- tai ryhmäkohtaisten oppilashuoltoryhmien toimintaperiaatteet on sovittu yhdessä maakunnan opetustoimien sekä Eksoten kanssa.

Yhteiset prosessit

Opetussuunnitelman perusteet edellyttävät erilaisten toimintamallien laadintaa yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Näitä ovat muun muassa

- yhteistyö oppilaan ohjauksessa, koulutuksen siirtymävaiheissa sekä jatko-opintojen suunnittelussa
- yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa
- yhteistyö terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välillä
- järjestyssäännöt
- poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen
- tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus
- tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen
- suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
- toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Nämä toimintamallit on Lappeenrannan opetustoimen osalta laadittu yhdessä Eksoten tarvittavien asiantuntijoiden kanssa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ohjaamana yhteisiä prosesseja päivitetään vuosittain sovittava määrä. Päivitetyt prosessit käsitellään maakunnallisessa oppilashuollon ohjausryhmässä.

Prosessien kuvaamista sujuvoittaa merkittävästi se, että oppilashuollon ohjausryhmän puheenjohtajalla on mahdollisuus sopia niiden valmistelusta Eksoten eri yksiköiden vastuuhenkilöiden kanssa (esimerkiksi lääkehoidon prosessi, kuntoutukseen liittyvät asiat jne.).

Kun prosessit on kuvattu yhdessä, myös niiden toteuttamiseen oppilaan kasvuympäristössä sitoudutaan.

Yhteiset kehityshankkeet

Vahvat yhteistyön turvaavat rakenteet varmistavat opetustoimien sekä Eksoten yhteiset tai toisiinsa limittyvät kehittämishankkeet sekä kunnan että koulujen tasolla. Osittain kehittämishankkeet käynnistyvät opetus- tai sosiaali- ja terveystoimen kansallisten kehittämishankkeiden valmistelun myötä tai paikallisesti prosessien kuvaamisen tai arjen pulmakohtien havaitsemisen myötä.

Maakunnallinen opiskeluhuollon ohjausryhmä on avainasemassa kehitystyön kokonaiskoordinaatiossa. Opetustoimen edustajat tuovat tiedoksi tai käsiteltäväksi kansallisen tason opetustoimen valmisteilla olevat kehityshankkeet ja sosiaali- ja terveystoimen edustajat vastaavasti sosiaali- ja terveystoimen kansallisen tason kehityshankkeet.

Opetustoimen osalta arjen kokemuksista nousevat kehitystarpeet tulevat ohjausryhmässä käsiteltäväksi Lappeenrannan osalta opetustoimenjohtajan toimesta käsiteltyään tarpeet lukuvuoden alkaessa yhdessä rehtoreiden kanssa.

Laaja, monialainen yhteistyö mahdollistaa opetustoimen ja oppilashuollon näkökulmaa laajempien kehityshankkeiden toteuttamisen. Esimerkiksi parhaillaan on meneillään oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamiseen liittyvä kehityshanke, jossa toimintamalleja tarkastellaan opetuksen osalta kolmiportaisen tuen eri tasoilla ml. niin sanottu vaativa erityisopetus ja sairaalaopetus ja vastaavasti sosiaali- ja terveystoimen osalta toimenpiteitä tarkastellaan niin oppilas- ja kouluterveydenhuollon kuin erikoissairaanhoidonkin osalta.

Toinen ajankohtainen esimerkki on oppilaiden lukutaidon vahvistaminen, jossa opetustoimi tarkastelee asiaa lukutaidon arvioinnin, oppimisvaikeuksien seulonnan ja lukemisen opetuksen osalta tuen eri tasoilla ja vastaavasti Eksote tarkastelee kokonaisuutta oppimisvaikeuksien tutkimisen ja lukikuntoutuksen näkökulmasta.

Oppilaan näkökulma

Tarkasteltaessa oppilas- ja opiskeluhuollon palveluiden saavutettavuutta oppilaiden näkökulmasta kouluterveyskyselyn perusteella ei ole syytä tehdä johtopäätöstä siitä, että oppilashuollon palvelut siirtyisivät pois koulusta.

Lappeenrannassa ja Eksoten alueella oppilashuollon henkilöstö toimii kouluilla heille varatuissa tiloissa. Huomion arvoista vuoden 2019 tulosten perusteella on, että oppilaat kokevat koulukuraattorin luokse pääsemisen vertailuaineistoa helpommaksi.

Kouluterveyskysely 2019 4. ja 5. luokka:

		2019	
		SUOMI	LPR
Kouluterveydenhuollon palvelujen käyttö	Käynyt kouluterveydenhoitajalla vähintään 2 kertaa lukuvuoden aikana, %	45,2	43,7
	Käynyt koulukuraattorilla lukuvuoden aikana, %	12,9	18,5
	Käynyt koulupsykologilla lukuvuoden aikana, %	4,8	4,3

Kouluterveyskysely 8. ja 9. luokka:

		2019					
		Suomi Pojat	Suomi Tytöt	Suomi YHT	Lpr Pojat	Lpr Tytöt	Lpr YHT
Opiskeluhuollon palveluihin pääsy	Ei ole päässyt kouluterveydenhoitajalle yrittämisestä huolimatta lukuvuoden aikana, %	5,7	4,6	5,0	5,4	4,1	4,6
	Ei ole päässyt koululääkärille yrittämisestä huolimatta lukuvuoden aikana, %	5,4	3,3	4,2	1,3	2,4	1,9
	Ei ole päässyt koulukuraattorille yrittämisestä huolimatta lukuvuoden aikana, %	10,0	7,0	8,0	..	8,6	7,3
	Ei ole päässyt koulupsykologille yrittämisestä huolimatta lukuvuoden aikana, %	14,6	12,7	13,3	..	..	14,3
	Helppo päästä kouluterveydenhoitajan vastaanotolle muuhun kuin terveystarkastukseen, %	84,4	77,6	80,3	87,0	84,8	85,8
	Helppo päästä koululääkärin vastaanotolle muuhun kuin terveystarkastukseen, %	80,0	71,1	74,8	79,5	71,3	75,2
	Helppo päästä koulukuraattorin vastaanotolle, %	76,2	78,1	77,5	82,8	85,2	84,6
	Helppo päästä koulupsykologin vastaanotolle, %	69,0	68,8	68,8	..	..	71,7

5. Yhteenveto oppilashuollon palveluiden järjestämismallin tuottamista hyödyistä Lappeenrannan kaupungin opetustoimen näkökulmasta

Opetustoimen, oppilashuollon ja muiden lasten ja nuorten sekä lapsiperheiden palveluiden parissa työskentelevillä ammattilaisilla on yhteiset lapset ja nuoret. On siten selvää, että ammattilaisten tulee työskennellä yhdessä, jotta lasten ja nuorten sekä perheiden saama riittävä, oikea-aikainen ja oikeanlainen tuki on mahdollista järjestää.

Selvää on myös se, että yhdyspinta muodostuu vääjäämättä johonkin kohtaan palvelukokonaisuutta. Yhdyspinta voi olla opetustoimen ja oppilashuollon välillä tai se voi olla oppilashuollon ja muiden lasten ja nuorten palveluiden välillä.

Sanna Natunen, Mari Routti
2.3.2021

Lappeenrannan opetustoimessa kokemusta on kummastakin mallista. Siitä huolimatta, että tälläkin hetkellä haasteita lasten ja nuorten psyko-sosiaalisen hyvinvoinnin varmistamisessa on, olemme sitä mieltä, että nykyinen malli on aikaisempaa mallia parempi. Uskomme, että nykyiset haasteet olisivat olemassa siinäkin tapauksessa, että kaupunki järjestäisi oppilashuollon palvelut. Näkemyksemme mukaan hyötyjä ovat seuraavat:

- opetustoimen asiantuntijat niin kouluissa kuin hallinnossa voivat keskittyä aikaisempaa paremmin perustehtäväänsä eli opetukseen
- oppilashuollon palvelut ovat integroituneet aikaisempaa vahvemmin osaksi lasten ja nuorten psyko-sosiaalisten palveluiden kokonaisuutta
- yhdyspinta koulujen ja oppilashuollon palveluiden välillä on saumaton johtuen edellä kuvatuista rakenteista ja toimintamalleista sekä oppilashuollon työskentelystä koulujen arjessa oppilaiden lähellä
- oppilashuollon palvelut toimivat "siltana" koulujen ja opetustoimen sekä Eksoten lasten ja nuorten palvelukokonaisuuden välillä; siltaa pitkin kouluihin, oppilaiden kasvuympäristöön on integroitunut aikaisempaa vahvemmin myös muita palveluita kuten esimerkiksi psykiatrisen erikoissairaanhoidon asiantuntijat
- maakunnalliset oppilashuollon palveluiden järjestämisen ja kehittämisen tueksi sovitut edellä kuvatut rakenteet ovat yhdistäneet myös maakunnan kuntien opetustoimia lähemmäksi toisiaan, mikä sujuvoittaa myös muiden toimintamallien uudistamista (esim. oppivelvollisuuden laajentaminen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen yhteistyö maakunnallisen ammatillisen koulutuksen kanssa jne.)

Sanna Natunen, Mari Routti
2.3.2021